

CERUTOVA ULICA 6, 1000 LJUBLJANA, TEL.: 01 / 5492 614, 5492 615

FAX: 01 / 5281 803, E-mail: Vrtec.pedenped@guest.arnes.si

VZGAJAMO ZELIŠČA

»V starem iščem novo.«

Tema 2018/2019: **ZELIŠČNI KOLEDAR**

SODELUJOČI:

- ❖ ENOTA POTEPUH – mentorici Maja Kozlovič in Nastja Šrenk
- ❖ ENOTA PEDENJCARSTVO – mentorice Alenka Čož in Lea Horvat, Alenka Kamin in Lea Šantelj
- ❖ ENOTA SLADKOSNED – mentorici Alma Seferagić in Tina Milavec
- ❖ ENOTA VRTNAR – mentorji Pavel Urbanc in Neža Škerjanec, Miljana Dukarič in Žiga Ivanšek
- ❖ ENOTA UČENJAK – mentorice Meta Zver, Ana Gale in Anita Bučar

Unesco projekt Vzgajamo zelišča smo začeli izvajati že v jeseni.

Glavni namen projekta je bil, da navdušimo otroke nad naravo in zelišči.

Glavni cilji projekta so bili, da otroci skozi pogovor, listanje knjig, obiskov pri sosedih in ljudeh večjih o zeliščih sami spoznajo zelišča in jih začno zanimati.

Pogledali smo si veliko knjig o zeliščih, naravi in gozdu. Otrokom smo pripravili slike zelišč, katere smo velikokrat pogledali in jih poimenovali. Otroci so na koncu projekta poznali že vsa izbrana zelišča. Zelišča katera smo spoznali preko slik, nekatere od njih posadili na naše zeliščne vrtove in jih posušili ali jih dobili od prijaznih sosedov so: **ČRNI BEZEG, RMAN, MATERINA DUŠICA, META, MELISA, ORIGANO, ROŽMARIN, ČRNA META, TIMIJAN, ŠIPEK, LIPOVO CVETJE, OGNJIČ, KAMILICE, JANEŽ, LAPUH, ŠENTJANŽEVKA, PETERŠILJ, BAZILIKA, RUKOLA, DROBNJAK.**

Nekatere zelišča smo posadili v lonce ali odrezane plastenke, jih postavili na okensko polico, kjer so imela dovolj svetlobe ter jih skrbno zalivali. V vseh sodelujočih enotah smo uredili zeliščne vrtove ali lesene grede ali korita in nanj posadili različna zelišča. Nekateri enote že imajo zeliščne gredice in jih pridno urejajo. Pomagali smo pri urejanju grede in se učili kako se pravilno pripravi zemljo in kako skrbeti za zelišča. Pri urejanju vrtov so nam pomagali tudi strokovnjaki: vrtnarstvo Andrej Šink in g. Dušana Levičnika. Zeliščne vrtove bomo urejali in skrbeli za njih. V nekaterih enotah smo postavili tudi kompostnike in v njih zložili ves potreben naravni material, ki ga kompostnik potrebuje.

Zelišča smo odtrgali in jih posušili za čaj. Posušena zelišča smo pospravili v steklene kozarce in jih opremili z imeni zelišč ali jih pospravili v mošnjičke iz blaga. Gospa Mojca Šalamon - Gospodinjka s.p., nam je pripravila zanimivo delavnico, kjer so otroci za »krojaško« mizo sami obrisali vzorce za vrečke in lahko na pravi šivalni stroj poizkusili zašiti vrečke za zelišča.

Velikokrat smo si skuhati domači zeliščni čaj. Otroci so ga zelo radi pili, okušali in vonjali ter ob tem prepoznavali zelišča. Zelišča smo uporabili v različni hrani in napitkih (namazi, napitki, čaji, juhe, omake). Organizirali smo spomladanski čajanko na kateri je bil otrokom najbolj všeč čaj iz melisnih in metinih lističev.

Vonjali, okušali in tipali smo zelišča. Tako so otroci lahko podali svoje mnenje katero zelišče jim diši, je dobrega okusa ali prijetnega dotika.

Povabili smo babice in dedke, da nam pomagajo. Skupaj smo posejali semena raznovrstnih zelišč.

Obiskali smo sosede, ki so nam prijazno pokazali različna avtohtona zelišča našega kraja. Razložili so nam za kaj se določeno zelišče uporablja in nam podarila nekaj posušenih zelišč.

Skupino otrok je obiskala ga. Mihaela Grum, zeliščarka, in nam pomagala pri ureditvi zeliščne gredice. Predstavila nam je izbrana zelišča, njihove posebnosti in učinkovine. Pridružila se nam je tudi na čajanki, kjer smo pripravili in okušali zeliščno mešanico čaja.

Zelišča smo iskali in nabirali v bližjem gozdu in travniku. Nekateri otroci so že pravi poznavalci zelišč in rastlin.

Ustvarjalne delavnice v povezavi z zelišči:

- Različne rastline, zelišča in rože smo postavili na leseno desko, prekrili z blagom in nanj tolkli s kuhinjskim kladivom. Blago smo odstranili in si ogledali kaj je ostalo od rastlin ter kaj se je odtisnilo na blago. Otroci so ugotovili, da sedaj blago zelo lepo diši.
- Otroci so izdelali prave kompostnike, katere so ustvarili s flomastri in vejicami. Nastale so zelo lepe risbe in otroci so bili ponosni na svoj izdelek.
- »Poškropljena narava« - različna zelišča smo postavili na pobarvan papir in skozi sito poškopili s tempera barvo. Ko se je barva posušila, smo zelišča odstranili in ostal je njihov odtis.
- Odšli smo v gozd, kjer smo z voščenkami barvali papir naslonjen na različno drevesno lubje. Nastali so lepi odtisi. V vrtcu so otroci na pobarvane liste z barvicami narisali vsak svoje izbrano zelišče.
- Zelišča smo odtisnili v das maso. Otroci so lahko opazovali, kaj se zgodi z maso, ko na njo položimo zelišče in ga povaljamo z valerjem. Nastali so zares prečudoviti izdelki.
- Posušene drevesne liste smo namazali z kremo za čevlje ter list s pomočjo valerja odtisnili na papir. Ko smo drevesni list odstranili, se je videl zelo natančen odtis lista z vsemi listnimi žilami. Odtisnjene liste smo obrobili in nastale so različne travniške rožice.
- Iz zelišč smo izdelali tudi herbarij. Rastline smo plastificirali, da bi jih lahko uporabljali tudi otroci iz drugih generacij.
- Izdelali smo svojo kulinarično knjižico.
- Za zaključek projekta smo izdelali zeliščni koledar, ki ponazarja kako smo zelišča obravnavali skozi leto.

Projekt Vzgajamo zelišča bomo še izvajali. Za zelišča na naših vrtovih bomo skrbeli, jih urejali in jih okušali v različnih jedeh in napitkih. Obeležili bomo tudi Svetovni dan zemlje, 22. 4. 2019.

Otrokom je bila tema zanimiva in jih je pritegnila k razmišljanju in spraševanju. Spoznali so veliko novih zelišč, ki so si jih zelo dobro zapomnili.

Otroci so skozi projekt spoznali odnos, odgovornost in skrb za zelišča ter kako pomembno je okolje in narava in da je pri vsem tem potrebna tudi naša skrb.

Zbrala, uredila in zapisala: Maja Kozlovič, koordinatorica v projektu